

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Gömbös Gyula halála

1886—1936.

A magyar fajnak kimagasló, értékes képviselője távozott el az élet küzdő teréről. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök meghalt.

A haláleset nemcsak Magyarországon, hanem egész Európa közvéleményében

nagy részvétet keltett. Gömbös Gyula aránylag fiatalon, ötvenéves korában fejezte be életét, de olyan munkásságot fejtett ki, amely őt Európa közéletének legérdemesebb férfiai közé emelte.

Egy francia ujság, amely életében ellenfele volt a magyar miniszterelnöknek, most abban foglalja össze véleményét: Gömbös Gyulának voltak eszméi, volt jelleme és volt politikai bátorsága. Olyan értékes elismerés ez az ellenfél részéről, amilyenben csak a legkiválóbb emberek szoktak részesülni.

A magyar nemzet, amelyet eszméivel, jellemével és bátorságával szolgált, őszintén gyászolja Gömbös Gyulát.

Négy évig volt miniszterelnök, de közéleti munkássága jóval hosszabb időt töltött be. A világháborúban vezérkari tiszt volt, részt vett a kárpáti harcokban, majd sebesüléséből felgyógyulva itt működött hazarészünkben, mint a kormánybiztosság katonai szakértője. A háború után következett forradalmakban a nemzeti esz-

mének volt bátor szószólója és harcosa. Nagy érdemei vannak a nemzeti hadsereg megteremtésében, amellyel Horthy Miklós bevonult Budapestre. Az alkotmányos élet kezdetén Gömbös

Gyula a kisgazdapárthoz csatlakozott s a nép érdekeinek szolgálatára vállalt képviselőiséget. Nagy része volt abban, hogy IV. Károly király 1921 őszén nem tudott Budapestre bevonulni. — Egyideig együtt működött gróf Bethlen Istvánnal az egységes pártban, de népi politikája ellentétbe sodorta pártjával, Bethlen István ellen is súlyos parlamenti harcokat vívott. Azonban belátta, hogy az ellenzéken nem tudja céljait megvalósítani, tehát visszatért a kormánypartba. 1929-ben a kormányzó honvédelmi miniszterré nevezte ki s ebben a munkakörben Bethlen gróf távozá-

Gömbös Gyula.

sa után Károlyi Gyula gróf kormányának is tagja maradt. 1932 őszén Károlyi Gyula gróf lemondása után Gömbös Gyula alakított kormányt. A nemzet nagy fásultságban volt akkor, örömmel fogadta tehát Gömbös Gyulát, aki kilencvenöt pontba foglalt munkatervében a nemzeti élet újjáteremtését ígerte. Föllépése csakhogyan új lendületet hozott a magyarság életébe. Elsősorban az ország gazdasági érdekeit akarta

rendbe hozni. Látogatást tett Rómában s a Bethlen által megteremtett olasz barátságot hasznos kereskedelmi szerződéssel tette értéke-
sebbé nemzete számára. Az osztrákokkal szintén hazája javára kötött egyezséget.

Az akkori feszült világhelyzetben nagy bizalmat keltett Gömbös Gyulának ama merész lépése, hogy Hitler kancellárt is — az európai kormányfők közt elsőnek — meglátogatta Berlinben. A látogatás sikerrel járt: azóta Németország legjobb vevője a magyar mezőgazdasági terményeknek. De Gömbös tevékenysége más kapcsolatokat is elevenségre tudott kelteni. Barátsági szerződést kötött Bulgáriával, Törökországgal és Lengyelországgal.

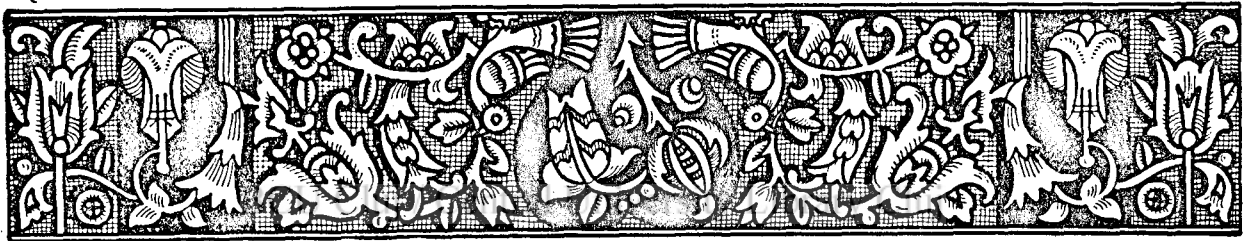
Külpolitikájának legfontosabb eredménye mégis a római hármas egyezmény létrehozása volt 1934 tavaszán. Ez az egyezmény Olaszország, Magyarország és Ausztria érdekeit hozta összhangba s mint ilyen Középeurópairányító tényezőjévé lett.

Gömbös Gyula 1935 elején feloszlatta a képviselőházat és új választást rendezett. Óriási többséget kapott, amelynek az lett volna a fel-

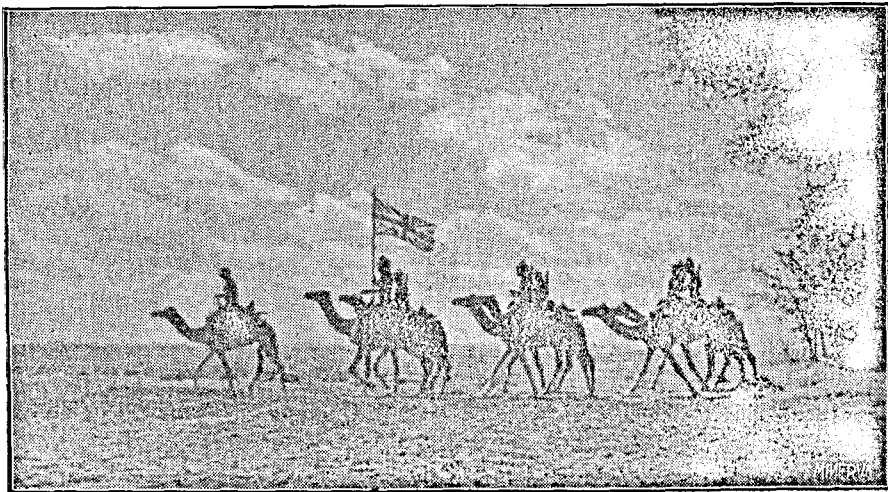
adata, hogy a legégetőbb kérdéseket: a választójog kiterjesztését s a telepítés kérdését munkába vegye. Az előkészületek folyamán azonban Gömbös Gyula vesebajban betegeskedni kezdett. A vállalt feladatok megoldásáért beteg is dolgozni akart s csak akkor ment pihenőre, amikor már betegsége végzetesen elhatalmasodott rajta. Németország legkitünőbb orvosi sem tudtak segíteni rajta, ott halt meg egy müncheni szanatóriumban.

Mint munkásságának vázolója mutatja, sokat tett hazájáért, de az európai politikának is vezető politikusa volt. Münchenből, ahol a halál utólérte, fejedelmi pompával indították el hazavivő utolsó útjára. Ravatalánál Hitler is megjelent Németország vezető embereinek társaságában. De a többi országok: Olaszország, Anglia, Franciaország, Ausztria, Lengyelország, Finnország, Románia, Csehország, Jugoszlávia a legmelegebb hangon fejezték ki részvétüket.

Budapesten az Országházban ravatalozták föl Gömbös tetemét s nagy embernek kijáró tisztelettel kísérték ki örökös pihenő helyére.

Mi hír Abessziniában?

Az olaszok nagy fénnel ünnepelték meg az Abesszin háboru megindításának egyéves fordulóját. A háboru győzelmesen folyt le, de nem fejeződött be teljesen. Abesszinia nyugati részein ma is kitör néha egy-egy véres csetepaté az olaszok és bennszülöttek közt. A nyugtalanságot,

persze a szomszédok is érzik. Az angolok most is katonai őrizet alatt tartják Szudán gyarmatuknak szomszédos határait. Képünk egy angol őrzőjáratot ábrázol, amely teveháton mozog a homokos, pusztai vidéken.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

falvak életéből.

1. *Küzdelem a magyar szarvasmarháért.*

Bichis, a magyar lakosságú Alba-megyei kisközség azok közé a községek közé tartozik, amelyeket bátran lehet példaképpen állítani abban, hogy miképpen kell azokról ránk maradt gazdasági és kulturális örökséget a maga tisztaságában megőrizni és mégis a kor követelményeinek megfelelően tovább fejleszteni. Ebben a községben szerencsés találkozását látjuk az ősi hagyományokhoz ragaszkodó, de haladni vágyó, tisztafejű kisgazdáknak és a népet tanítani vágyó és a népek kulturális, valamint gazdasági érdekeiért küzdő földbirtokosoknak.

Szeptember 27-én is igen jól sikerült és nemcsak Bichis község, de az egész környék magyarságát megmozgató zászlószentelés és gazdanap volt ebben a faluban.

A délelőtt folyamán az évek óta országos viszonylatban is szép eredménnyel működő községi Magyar Dalárda zászlóját szentelékkel istentisztelet és szépen sikerült ünnepély keretében.

Ugyancsak délelőtt tartották meg a szarvasmarha-kiállítást és díjazást is. A község és a környék gazdái fajtiszta magyar szarvasmarha állományukkal szerepeltek ezen a kiállításon.

A gazdák a legnagyobb nehézséggel tudják csak megőrizni szarvasmarha állományuk fajtisztaságát, mert a különböző hatósági intézkedések igen megnehezítik a magyar szarvasmarha tartását, különösen pedig a községek részére az apaállat tartását. Azonban Bichis lakói teheneiket inkább messze vidékre is elhajtják, csak hogy meg tudják őrizni állatállományuk fajtisztaságát. Ez igen tiszteletre méltó, de sajnos, nagyon szórványos jelenség Transzylvániában, ahol az ember a falvak látogatása közben csak nagyon kevés helyen tapasztalja azt, hogy a gazdák a fajtisztaság megőrzésére törekednének.

Délután jól sikerült ökörfogatverseny és társalgó-verseny volt. Ugyanakkor a községbeli és a környék földbirtokosai agyaggalamb- és kőversenyen vettek részt. Az ifjuság pedig kötélhúzó és zsákbán futó versenyekkel szórakoztatta a megjelent érdeklődőket. A zász-

lószentelő dalárda kitűnően betanult és igazán művészi énekszámokkal emelte az ünnepély sikerét.

A műsorszámok lezajlása után vacsora, majd tánemulatság következett reggelig, amelyen az egész vidék résztvevő szin pompás vi-
seletben. A kitűnően sikerült kulturális és gazdasági ünnepélyen az Országos Magyar Pártot dr. Zágoni István és ifj. dr. Vékás Lajos, az Ardeali Gazdasági Egyletet pedig Szász Ferenc képviselték.

Dr. V. L.

2. *A kitartó munka eredménye.*

A Hargita oldalán, Odorheiu-megye két legmagasabban fekvő községe Vlahița és Câpâlnița.

E két hatalmas székely község-nemesak a régi boldog időkben járt elől — amikor törvényhatósági jelleggel birt és saját királybirója volt, — hanem most, a nehézséges gazdasági válság idején is, a rohanó korrallal halad és minden akadály ellenére, kivívja magának azt a helyet, amely jogosan megilleti őt.

Lakócai nem politizálnak, hanem dolgoznak. Munkájukban magukat senki által zavartatni nem engedik. Teendőit mindenki tudja, s ezt öntudatosan el is végzi. Nem áll szóba olyan emberrel, aki bármilyen vonatkozásban hitük és meggyőződésük ellen szól.

Burjánra talajuk nincs.

Bátran mondhatom, hogy azt a népet, amely politizálás helyett dolgozik, nem kell féltetni. Ez pedig dolgozik szüntelen, hallgat és fizet. De haszontalanságra pénzt nem költ.

Főfoglalkozása a mezőgazdaságon kívüli fatermelés és fuvarozás.

Határa inkább kopár fensíkhöz és műveletlen talajhoz hasonlít, mint termőföldhöz; de azért műveli. A hűvös éghajlat miatt mostanáig búzát nem termeltek, mert annak termelése, kísérletezések ellenére is, nem sikerült. Most azonban rendes búzatermelőkké küzdtek fel magukat.

De hát a Hargita hideg, sovány oldalán hogyan történhetett meg ez? Bizony úgy, hogy az élni akarás ösztöne és az élethez szükséges

Lejövés ellen Beszérvás parasztilla!

ácnyér, nem hagy békét az embernek, hanem folyton üzi, kergeti és biztatja előre.

Hosszu próbálkozások után, végre a múlt év tavaszán — minthogy más nem sikerült — a Magyar Nép biztatásait, tanácsait követve,

orosz tavaszüzára tettek szert, s ebből kisebb-nagyobb mennyiséget — ami mutatóul épp elegendő volt — a gazdák közül többen vetettek. Ez az első vetés nagyon szép eredménnyel járt. Szabó János róm. kath. esperes mondotta, hogy neki öt véka vetőmagból ötvenöt véka tiszta búzája lett. Ez az eredmény olyan általános bátorságot keltett, hogy idén a két község gazdának több mint hetven százaléka évi szükségletére való búzát termelt.

Amíg a nagy világban a gépi haladás ezerféle csodáin kísérleteznek a tudósok és ezek nyomán újabb és újabb szörnyek születnek, addig a Hargita hideg, sovány oldalán az ott élő székelyek aranykalással próbálkoznak, meglepő nagy eredménnyel.

Ezt a kitünően sikerült orosz-tavaszbúza termelést az összes hasonló hideg éghajlatú községek lakosságának a legjobb lélekkel ajánlom.

Vinczeffy Sándor,
a Magyar Nép kiküldöttje.

Külföld.

A gazdasági világéke felé. Mult heti számunkban már bőven megemlékeztünk arról az angol-amerikai-francia meg egyezésről, amely e három ország pénze értékének viszonyát állandósította. Az aranyalapról francia részről történt lépést jelentő megállapodáshoz már akkor hozzájárultak Svájc és Hollandia, az után — még a mult héten — Olaszország és Csehország is Olaszország negyven százalékkal, Csehország tizenöt százalékkal csökkentette pénzének értékét. Így a különböző államok valutáinak egymáshoz való viszonya mind nagyobb területen lesz állandóvá, ez pedig a gazdasági élet megszilárdulása s a gazdasági világéke felé való határozott haladást jelent, vagyis olyan helyzetet készít

elő, amely alkalmas lesz a külpolitikai nehéz függő kérdések megoldásának biztosítására is.

Ausztriában s Magyarorszában a pénz értékének megváltoztatására semmi intézkedés nem fog történni, mert az állandó arány megállapítása a külföldi államokkal szemben már régebben megtörtént.

A spanyol beháború. A nemzeti csapatok állandó előhaladásának igen nagyjelentőségű következménye van: a felkelő csapatok vezérét, Franco tábornokot kikiáltották a spanyol nemzeti köztársaság elnökévé. Ezt a lépést általában úgy tekintik, hogy ez a mai spanyol kormány végleges bukásának előjele s egyuttal előkészítője a spanyol királyság visszaállításának. A hírek szerint már kiválasztották az új király személyét is. Ez Alfonz volt király harmadik fia volna, Juan licereg.

Véres tüntetések Londonban és Párizsban. A tüntésekben mind a két helyen szerepeltek a kommunisták, csakhogy más-más szerepben. Londonban az angol fasiszta párt gyűlését akarták megakadályozni s olyan nagy tömegben vonultak fel, hogy a rendőrség jobbnak látta a gyűlés eltiltását. Az összecütközést így sem sikerült teljesen megakadályozni s több helyen a rendőrségnek igen nagy erővel kellett közbelépnie. Így is sok sebesülés történt s még több letartóztatás. A zavargások több napon át tartottak, mert a fasiszták London külvárosaiban megtámadták a nagyobbára külföldi származású zsidókat, mint akik csaknem kivétel nélkül kommunisták. Ezeknek ugyanis nagy részük volt a zavargások előidézésében, bár alig van köztük angol állampolgár.

Párizsban éppen megfordított

a helyzet. Ott a kommunisták akartak pártgyűlést tartani s a fasiszták voltak azok, akik a gyűlés megtartásának megakadályozására törekedtek. Fasiszták a városon kívül tüntettek s így akartak Párizsba bevonulni. A rendőrség nem adott engedélyt a bevonulásra, de nem tudta biztosítani a tilalom végrehajtását. Így egyes fasiszta csapatoknak sikerült Párizsba bevonulniok s ezek és a kommunisták között éres összeütközések keletkeztek, amiket a rendőrség csak nehezen tudott megakadályozni. Általában az a vélemény, hogy ezeknek a zavargásoknak hátterében a szovjet. fokozott agitáció áll, amely az amugy is nagyon feszült helyzet felborításával a saját céljai elérését kívánja gyorsítani. Azonban a rend már helyreállt Párizsban s Londonban is, s ez idő szerint úgy látszik, hogy a kommunizmus Spanyolországból szintén kiszorul.

A magyar politika gyászja. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök október 6-án reggel fél kilenc órakor Münchenben meghalt. Halála nem volt váratlan, mert már tavaly óta beteg volt, a nyár elején pedig tégi vesebaja annyira súlyosbodott, hogy felépülésére nem volt remény. Egyedül ő maga volt az, aki csaknem utolsó percéig változatlanul bizott felgyógyulásában, egyfelől, mert úgy vélte, hogy erős szervezete képes megbirkózni minden betegséggel, másfelől, mert politikai terveit be akarta végezni. Gömbös Gyula egyszerű családból származott. Apja népmunkás volt. Ő maga katonai pályára lépett még gyermekkorában s csak a háborút követő összeomlás vetette politi-

Juhok, szarvasmarhák májmételybetegségét biztosan gyógyítja: EGGER-féle

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

kai pályára. Erős magyar érzése katonai korában is megnyilvánult s ez magyarázza meg, hogy már 1918-ban is meg akarta kísérelni az „öszirózsás“ forradalom leverését. Nem az ő hibája, hogy ez nem sikerült. Nagy eréllyel dolgozott a vörösuralom megbuktatásán s azután az ország újjászervezésén és megerősítésén. Kiváló tehetsége, nagy szolgálatai s erős akarata mind magasabbra vitték, míg 1932-ben Magyarország miniszterelnöke lett. Négy évi kormányzása alatt kivezette hazáját a gazdasági válságból s megerősítette külpolitikai helyzetét, ápolva az olasz-magyar, az osztrák-magyar barátságot, míg az a három állam gazdasági és politikai szövetségévé erősödött. Ezenkívül állandóan ápolta a német barátságot s nagy része volt Németország és Ausztria kibékülésében, amivel jelentékenyen hozzájárult az európai politikai helyzet feszültségének megennyhítéséhez.

Igaz és erős férfi volt. Becsületes és tisztakezü. Ez magyarázza azt a részvétet, amivel halálának hírére világszerte

fogadták, még az ellenséges államokban is.

Utóda eddigi helyettese Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter lett. Egyébként ez az első eset, hogy magyar miniszterelnököt állásában ért a halál.

Az angol munkáspárt most tartott országos gyűlésében helyeselte az angol kormányt az azt a politikáját, hogy a spanyol belsőháborúba nem avatkozik bele, de kimondta, hogy az eseményeket ezentúl is éber figyelemmel kíséri s a szükséghez képest új javaslatokat fog előterjeszteni. A határozat nagyjelentőségű, mert nyilván mutatja, hogy az angol munkáspárt szemben áll a kommunistákkal.

A Budapesten most megtartott katolikus nagygyűlés keretében ünnepélyesen leleplezték XI. Ince pápa budavári szobrát. Amint ismeretes, XI. Ince buzgalkodására indult meg az az európai háború, amelynek Buda vára felszabeditása volt az eredménye. A szobor a felszabeditás emlékének megörökítésén kívül a magyar nemzet hálájának is gyönyörű bizonyítéka.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Belpolitikai hírek

Harcias hangok. A román nemzeti parasztpárt Saturnare-i népgyűlésén Lupu, Maniu és Mihalache tartottak beszédeket. Maniu Gyula beszédében a feszült külpolitikai helyzettel foglalkozott. Kifejtette, hogy Románia régi szövetségesei mellett ki kell, hogy tartson, mert a jövő képe nagyon sötét. Mihalache hasonló szellemben beszélt. Felémleltre méltónak tartjuk, hogy Maniu Gyula, aki egyideig a kisebbségekkel szemben megértő magatartást tanúsított, a Saturnare-i gyűlésen ellenséges hangot ütött meg. Érdemesnek tartjuk beszédéből a következőket közölni:

— Tizennyolc esztendővel ez előtt a magyar uralmat felcseréltük a román uralommal. De a helyzet ma is az, hogy a vagyion nagyrésze a kisebbségek kezében van. A magyarok, a németek és a zsidók ma is gazdagabbak, mint mi. Nem igazság ez! Azt akarjuk, hogy a román nép a valóságban is ur legyen ebben az országban és vagyionhoz jusson. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy erőszakkal vegyék el a vagyionokat az ittlő népektől, hiszen az egyesülést a legteljesebb egyenlőség alapján mondottuk ki és biztosítottuk a nemzetiségi, nyelvi művelődési és vallási szabadságot, de azt akarjuk, hogy a hatalom elsősorban a románok kezében legyen.

Örülünk, hogy Maniu ur harcias beszédének legalább a végén visszaemlékezik az Alba-Iulia-n tett ígéretére.

Hogy áll a lej? Jeleztük lapunkban, hogy a frank étékcsökentésével kapcsolatban minisztertanácsban foglalkoztak az-

zal a kérdéssel, hogy a lej és Románia gazdasági életét mennyiben érintik a külföldi pénzügyi események. A fontos kérdéssel kapcsolatban többször tartott tanácskozást a kormány. A legutóbbi minisztertanácsban véglegesen döntöttek Románia állásfoglalásáról. A kormány — a nyilatkozat szerint — a jövőben is, mint a múltban tette, minden eszközt igénybevesz, hogy a román pénz árfolyamát és a költségvetés egyensúlyát fenntartsa. A minisztertanács határozatát, amelynek részletei még ismeretlenek, Tatarescu miniszterelnök Ófelsége elé terjesztette. A kérdésben tehát Ófelsége fogja kimondani az utolsó szót.

Mihalache panasza. A nemzeti parasztpárt nagy választmányának üléséről a pártelnökség hivatalos közleményt adott ki. A közleményből a cenzura története a párt külpolitikai magatartásáról szóló részt. Mihalache pártelnök ezért távirati panaszszal fordult Ófelségéhez, Mihalache táviratában a következőket mondja:

— Alázatos tisztelettel hozom Felségednek tudomására, hogy a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságának határozatairól kiadott közleményből a külpolitikára vonatkozó részt kicenzurálták. Ez ellen tiltakozik a párt. Ez az eljárás ellentétben áll a kormánynak a parlament előtt tett kifejezett ígéretével s annak a jogos kérdésnek a feltevésére indít bennünket, mi teheti indokoltá azoknak a külpolitikai nézeteinknek a kicenzurázását, amelyek a szövetségi és baráti rendszer megerősítésére vonatkoznak.

Averescu a parancsuralom ellen. Averescu marsall pártjának Chisenev-i gyűlésén nagy

beszédet tartott. Beszédében a kommunizmus kérdésére is kitért. Megállapította, hogy a román nép a békés fejlődés híve és ezért a kommunizmus távol áll a román nép szívéből. Averescu kifogásolta, hogy a bolsevizmus ellen hadakozó pártok nem fognak össze, hogy közös védelmi arcvonalat alakítsanak. Averescu marsall beszéde végén kijelentette, hogy a liberális párt kormányzati rendszere hibás. Kifejtette, hogy a jelenlegi kormány által fenntartott parancsuralmi rendszer az ország érdekei ellen való.

Véres választás. A Cluj-i munkakamarai választáson a szélsőséges pártok szavazói összeverekedtek. A zavarban a rendőrség teremtett rendet. Több sebesülés történt.

Erelyes intézkedés az ónapjár izgatók ellen. Közöltük lapunkban, hogy az ónapjár hívei több helyen zavargásokat rendeztek. Kormányintézkedés következtében Gligherie metropolitát, akit az ónapjár hívei „moldovai püspök”-nek neveznek, kolostorba internálták több társával együtt. A metropolita kijelentette, hogy amennyiben szabadon bocsátják, nem fog többé izgatni az új napjár ellen.

A pontatlan kísértet. Ez a címe annak a rendkívül érdekes mulatságos cikknek, amely *Tolnai Világlapja* számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számos pompás cikket, riportot és közel száz romek képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Ha sikert akarsz elérni,
írjesszen a
„MAGYAR NÉP”-ben!

Hírek

Télies időjárás Közép-Európában. Közép-Európában az időjárás téliesre fordult. Magyarországon több helyen 25 centiméter vastagságu hólepel fedt a hegyeket. Ezzel szemben Bucarestben és környékén nyárias meleg uralkodik. A rendkívüli időjárás Közép-Európában megzavarta a gazdasági munkálalatokat.

Október hatodika. A magyar nemzet gyászünnepét, az aradi tízenhárom vértanu kivégzésének évfordulóját Magyarországon gyászünnepségek keretében ülték meg. A rádió október hatodikán ünnepi műsort adott.

Vorbuchner püspök Cluj-on. Vorbuchner Adolf, római katolikus püspök október 10-én meglátogatta a Cluji egyházközséget. A püspök Cluj-i tartózkodása alatt ünnepélyes püspöki misét és bérnialást tartott. Vorbuchner püspök megtekintette a városban levő összes katolikus intézményeket és sok időszerű kérdést tárgyalt meg az egyházközség vezetőségével.

Sokat emelkedtek az adóterhek. Az adókimutatások alapján megállapítható, hogy Románia lakosságának adója négy év alatt több, mint kétszeresére emelkedett. Ezzel kapcsolatban a kereskedelmi és ipari vállalatok emlékiratban fordultak a kormányhoz, hogy az adóterheken minden vonalon enyhítsenek.

Gyárfás Elemér közbenjárására elhárult a bezúntetés veszedelem egy katolikus iskola felől. A Ciuc-megyei tanfelügyelőség a többszáz éves Sánmartin-i római katolikus iskolát meg akarta fosztatni nyilvánossági jogától. Dr. Gyárfás Elemér

szenátor eljárta a minisztériumban és bejelentette, hogy az iskolafenntartó hatóság mindenben pótolta a tanfelügyelőség által kifogásolt hiányokat. Gyárfás Elemér előterjesztésére a minisztérium a tanfelügyelő javaslatát elvetette és a Sánmartin-i katolikus iskola nyilvánossági jogát meghagyta.

Cluj-on járt Károly király. A Feleac-i hegyen megtartott nemzetközi autóverseny megtekintésére Ófelsége II. Károly király Mihály nagyvajda kíséretében Cluj-ra érkezett. Ófelsége reggel 9 órakor érkezett a városba és éjfél után utazott el.

Teljesen felépült Titulescu. Titulescu, volt külügyminiszter súlyos betegségéből teljesen felépült. Az orvosok megállapítása szerint néhány hónapi üdülés után visszanyeri munkaképességét.

Folyik a hadgyakorlat. Az ideoi, őszi hadgyakorlatokat az ország nyugati felében tartják meg. A hadgyakorlatok központja Lugoj városa. A hadgyakorlatoknak az időjárás nem kedvez, állandóan ködös, esős időjárás nehezíti meg a hadműveleteket. A hadgyakorlatokon résztvesznek a külföldi országok katonai képviselői is.

Beiktatták Turda új unitárius lelkészét. Turda új unitárius lelkészét, dr. Lőrinczy Dénest, Boros György unitárius püspök iktatta be új tisztjébe. A templomi ünnepség után közeléd volt, majd délután a Nőszövetség tartott közgyűlést. Az ünnepségeket vallásos estély zárta le. Este a Dávid Ferenc Ifjúsági Egyesület táncmulatságot rendezett.

Katolikus nagygyűlés volt Budapesten. Budapesten több napig tartó katolikus nagygyűlés volt, amelyen sokezer ma-

gyar katolikus jelent meg. A gyűlésen a legkiválóbb egyházi szónokok és főpapok tartottak beszédeket. A nagygyűlés végén Seredy hercegprimás felolvasta a Szentszéktől és Habsburg Ottótól érkezett válasz-táviratokat, majd kegyeletes szavakkal erulkezelt meg Gömbös Gyula elhunyt magyar miniszterelnökről. Megállapították a jövő évi nagygyűlés idejét és tárgyát. A jövő évi nagygyűlés jelszava „Krisztus és a falu” lesz.

Tanítók figyelmébe!

Ismételten felhívjuk a figyelmet a Minerva Rt. kiadásában megjelent magyar és román nyelvű elemi iskolai modern rajztanításhoz szükséges, módszeresen illusztrált *Rajzfüzetekre és Vezérfonalra*.

Ugy a Vezérfonal, mint a rajzfüzeteket Kovácsy Pál rajztanár készítette, aki 20 év óta csupán a speciális rajztanítás szolgálatában áll. Legújabb munkáiban a hosszú és eredményes rajztanítási évek teljesen kipróbált tapasztalata van feldolgozva az országos tanterv figyelembevételével az I–IV. elemi osztályok részére.

A román részt Kovácsy Pál rajztanár, Gázdac Mihail tanár és Otel Teodor iskolai igazgató közreműködésével állította össze. Ugy a rajzfüzetek, mint a vezérfonal a közoktatásügyi minisztérium által engedélyezve vannak.

Ugyanezen szerzőktől megjelentek az elemi iskolák II., III., IV. osztálya részére készített és a gyakorlatban kitünően bevált *Pöldrajzfüzetek* is.

Az I. és II. o. rajzfüzetek ára 4 Lei, a III. és IV. oszt. rajzfüzetek ára 5 Lei, a földrajzfüzetek ára 8 Lei.

E hézagpótló és a gyakorlatban kitünően bevált füzetek kaphatók minden könyvkereskedésben és a kiadónál: Minerva Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Mit ér a „Gazdatudomány“?

A „Gazdatudomány“ című könyvet nagyon sok olvasónk rendelte meg. A könyv olyan nagy keresletnek örvend, hogy rövidesen el kell készíteni második kiadását. Nagyon sok ismerő levelet kapunk a könyv vásárlóitól. Néhányat érdemesnek tartunk olvasóinkkal megismertetni. Így például Kertész Lukács Péter ezt írja lernuteni-ről:

„Részemről meg vagyok elégedve a könyvvel, sőt igen nagyra értékelem, úgy, hogy nem adnám az asztalomról senkinek, még 200 lejért sem, mert minden lapja, minden sora, minden betűje drága gyöngyöt ér, mert a Gazdatudomány a házamnál aranybánya, mert minden lapjáról aranyértéket bányászok ki. Isten tartsa meg az íróját a könyvnek s az egész szerkesztőséget, hogy más sok ilyen kincses könyvet állithassanak össze népünk okulására.

Barth Károly transzylvániai látogatása. Barth Károly, híres, bazeli teológiai tanár néhány hétre Transzylvániába érkezett. Barth a református egyházkerület több ünnepségén vett részt és sok értékes előadást tartott.

Kisebbségi jegyzők elbocsátása Sätmar-ban. A Sätmare megyében megtartott nyelvvizsgák után kilenc kisebbségi jegyző maradt állásban. Közlebről rendelet érkezett, amely szerint a kilenc kisebbségi jegyzőt rendelkezési állományba helyezték és helyüket román jegyzőkkel töltötték be.

Elhárított vasuti szerencsétlenség. A Craiova-i vasuti állomáson a gyorsvonat arra a vágányra futott, amelyen egy katona vonat állott. A mozdonyvezető észrevette a hibás váltóállítást és lefékezte a gyorsvonatot. A vonat egy méterre állott meg a katona vonattól. Az utasoknak az ijedtségen kívül más bajuk nem történt.

Kimutatást követel a kormány az egyházi vagyonokról. A kultuszminisztérium körrendeletet küldött az összes püspökségeknek és az egyházak vezetőségének, hogy haladéktalanul küldjenek kimutatást az egyházi vagyonról. A körrendelet szerint a kimutatásokat november 10-ig kell beküldeni.

Két ember halt meg kuttisztítás közben. Marosán Grigor Someş megyei gazdálkodó Maros Macedon és Blas Petre napszamosokkal ki akarta tisztítani kutját. Először Maros Macedon mászott le a kutba. Amint lefelé haladt a létrán, elvesztette egyensúlyát és beesett

a kut vizébe. Blas Petre gyorsan utána ereszkedett, őt is hasonló sors érte. Erre Marosán a két napszamos után mászott, hogy kimentse őket, azonban ő is a kut vizébe került. Az összesereglett emberek horgokkal szedték ki a szerencsétlenül járt embereket. Blas Petre és Marosán Grigor halottak voltak. Maros Macedon napszamos mesterséges lélegzéssel eszméletre térítették. Maros elmondotta, hogy a kut mélyén átható bűz és mérges gázok vannak és ezért szédültek a vízbe. A napszamos elbeszélése után a jelenlevő orvos egy csirkét spárgára kötött és beeresztette a kutba. A csirke a mérges gázoktól megdöglött. Az eset figyelmeztető, hogy kuttisztítás közben legyünk nagyon óvatosak, mert mint a szerencsétlenség mutatja, a kutban levő mérges gázok halált okoznak.

Lezuhant egy repülőgép. A Buzău-i repülőtéren Brati Stefan főhadnagy vadász-repülőgépén gyakorlatokat végzett. Motorhiba következtében a gép lezuhant és Brati meghalt.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. ezám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 le!

Vasut épül Turda és Cluj között. Terv szerint Turda és Cluj között vasuti vonalat fognak építeni. Állítólag a legrövidebb út alatt hozzákezdnek a vasuti vonal kijelöléséhez.

Szerencsétlenség a legelőn. Maghelus községben Lovász János gazdálkodó Károly nevű, egy éves kislány a mezőn a teneknek körül játszadozott. Egy órában közben feléje dőft és ártotta a kisgyermek szemhéját koponya csontját. A súlyosan sérült kisgyermeket kórházba szállították.

Ujra felülvizsgálják az idegeneket? Lapunkban közöltük, hogy a belügyminiszter rendelkezése a Romániában élő összes idegeneket felülvizgálták. Hír szerint a felülvizsgálás rendjén olyan kérdések merültek fel, hogy a felülvizsgálást a munkaügyi minisztérium bevonásával újra meg fogják ejteni.

Rablóvilág Dej környékén. A Boiana Blenchii közelében levő erdőbe szorosban felfegyverkezett banditák megtámadták Weintraub malmost, aki áruval megrakott szekeren utazott és sok pénzt vitt magával. Weintraub nem ijedt meg, hanem revolveréből tüzelni kezdett a banditákra. Ezek visszaverték a lövéseket. Közben egy gépjárművel érkezett oda és a rablók elmenekültek. Rövid idő múlva egy Beclean-i butorszállító teherautó haladt arra felé és azt támadták meg a banditák. Utasait kifosztották, a butorokat megdézsmálták, majd az utasokat fákhoz kötötték. A környékbeli csendőrség üldözi az elmenekülőket.

Különös fordulat. Amióta a különböző helyeken betiltották a szerencsejátékokat és a kártyajátékokat, a pénzügyminisz-

terhez érkezett jelentések szerint háromszor annyi kártyát adtak el, mint eddig és nagyon sok rulett játék fogyott el a Bucuresti-i üzletekben. Az igazságügyi miniszter utasítást adott, hogy szigorú vizsgálatot folytassanak az ügyben, mert valóban érthetetlen ez a fordulat.

Ujabb hír az angol király nősüléséről. Londoni hírek szerint VIII. Edward király ünnepélyesen megígérte édes anyjának, hogy még koronázása előtt meg fog nősülni. A menyasszony személye ismeretlen, a hírek szerint az eljegyzés márciusban meg fog történni.

Hozzáfognak az új Duna-híd megépítéséhez. Minisztertanácsban foglalkoztak a kormány tagjai a kisantant államok dunai hajózására vonatkozó egyezmény tervezésével. A tervezet rövidesen új helyzetet teremt a dunai hajózásban. Ezen a minisztertanácsban felhatalmazást adtak a közlekedésügyi és munkaügyi minisztereknek, hogy a Turnu-Severin-i Duna-híd építésére vonatkozó egyezményt írják alá.

Öntözni fogják a Magyar Alföldet. A Magyar Alföldnek a Tisza balpartján elterülő részét a magyar kormány öntöző berendezéssel fogja ellátni. A Körös medrébe duzzasztókat építenek és a duzzasztók fölött öntözőcsatornák fognak kiágazni az öntözendő területekre.

Emelkedik a fa ára Treiscaune-ban.

A hidegre fordult őszi időjárás következtében a fa ára megrágt. A termelők ölenként 650—660 lejért árulják a tűzifát. Az árak vasuti állomásra szállítva értendőek. Így a tavalyi árakhoz viszonyítva 30—40 lejes áremelkedés állapítható meg.

Új könyv.

„Oserők”. Irta: Szász Ferenc.

A Minerva kiadásában jelent meg díszes kiállításban dr. Szász Ferenc „Oserők” című regénye. A regény eredeti felfogásban és izgalmas cselekmény keretében tárgyalja az élet keletkezésének titkait s az ezzel kapcsolatos tudományos kérdéseket. A regény mégsem unalmas, hanem lebilincselően érdekes meseszöveg keretében illeszti be a legelvontabb tudományos kérdéseket is. Rövid tartalma a következő:

Az élet keletkezésének titkát kutatja az egyszerű bádogos inasból világhírűvé lett székely tudós. Csodálatos gépezetet szerkeszt a világegyetem élősíráinak befogására és az életet keltő sugarak vizsgálására. Munkája közben a székely nép őstörténetének izgató fejezetét ismeri meg. Megtalálja a Firtos hegy mélyén ősi népek titkos varázsszerét, az örökélet folyadékát. Ezt az emberiség közkincsévé akarja tenni. Munkáját féltékeny felelőse akasztja meg, aki örvényrohamában megsemmisíti a varázsszeret. A székely tudós összetörve és minden életkedvét elveszítve várja a teljes testi és lelki összeomlást. A szomorú helyzetből egy székely lány szabadítja meg, kinek szerelme felélemeli, munkakedvét visszaadja és a fiatal tudós népének csodálatos erejű villamos-művet tervez, amely a székelység jövőjét új alapokra fogja fektetni.

A regény gyönyörű képeit Szopos Sándor festőművész rajzolta. A könyv megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján. Ára 50 lej és a portóköltés.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Utazás a búzavetőmagtól a mindennapi kenyérig.

— Konopi Kálmán cikksorozata a Magyar Nép olvasói számára. —

Egy barátságos képű, nyílt tekintetű fiatalember jött be és hívott, hogy menjünk át a nagyterembe, mert már együtt vannak a gazdák.

— A titkárunk — mutatta be az elnök — és amikor a fiatalember kiment; elárulta, hogy havi ezeröttszáz lej fizetésért végzi a dolgokat, de marad ideje arra is, hogy segítsen az apjának, aki helybeli gazdaember. A könyvelések körül a Hangyaüzlet vezetője is segít. Az állatbiztosító csoportok maguk látják el az írásbeli munkát és a tejszövetkezet is önállóan dolgozik.

— Egyszer-másszor én is iródeákoskodom nekik — egészítette ki a pap. — Összeülünk az elnök urral és ügyelünk, hogy ne legyen hiba a kréta körül.

Átmentünk a nagyterembe. Százan felül lehettek a gazdák. A legtöbben már a padokban ültek, mások az előadó-asztal körül és a falak mellett kisebb csoportokban állva beszélgettek.

Ott volt a barátom veje és a másik nagyobb birtokos is. A primpretorral beszélgettek, aki szintén eljött érdeklődni. Velük volt a jegyző, az igazgató-tanító és még egynéhányan. Az előfalusi jegyzőt is megismertem közöttük.

— Nincsen egészen tele a terem — magyarázta a barátom. — Télen néha egészen megtelik. Különösen, amikor műkedvelő előadásokat és táncmulatságot rendezünk benne. Ezt a termet utólag építettük hozzá. Kezdetben az olvasóteremben gyülekeztünk.

A barátom bemutatott az asztal melletti csoportnak. És akkor velem, az elnökkel és még néhány vezető emberrel leültünk az asztal mellé. A többiek is elhelyezkedtek a hallgatóegység padjain.

Az elnök megnyitotta az értekezletet és elmondta, hogy az összejövetel célja ezuttal a búzavetőmag dolgának a megbeszélése lesz

és az idej rossz buzatermés tanulságainak megvitatása.

A titkár bejelentette, hogy a községben a cséplés elkészült és most módjában van közölni a terméseredményeket. A község 3000 kat. holdnyi szántóföldterületén 800 hold búzavetés volt. Ebből az árvíz teljesen tönkretett ötszáz holdat. A megmaradt 300 holdon összesen tizenkét vagon buza termett. Átlag holdanként 4 mázsa. Volt gazda, akinek csak 2 mázsa termése volt. A legnagyobb termés tíz mázsa és hetvenhat kiló volt. A hektóliter-súly községi átlagban hetven kiló körüli volt, a legalacsonyabb 58, a legmagasabb 79 kiló. Ilyen gyöngé mennyiségű és minőségű termésre a legöregebb gazdák sem emlékeznek. A csiráztatási próbák az új maggal megkezdődtek. Az eddigi próbák szerint a mag jól csirázik, akármilyen zsugorodott és apró is. Néhány gazda mintát hozott tavalyról megmaradt magjából is. Ezeknek legnagyobb része kitünően csirázott, de volt két minta, amely alighanem ázottan került a magtárba, vagy nem kezelték elég gondosan és ezért megdohosodott, a csirázatóban megpenészedett és olyan gyenge csiraképességet mutatott, hogy vetőmagnak semmi esetre sem alkalmas.

A községi búzák között volt néhány nemesisített buza is. De ebben az évben ezek közül csak kettő vált ki azzal, hogy korán beért és nem szenvedett a rozsdától: a bánkúti 1201-es és az odvosi 241-es.

Végül bejelentette a megyei mezőgazdasági kamara hirdetményét a hivatalos buzaakciójáról.

Az elnök erre felvetette a kérdést, hogy M.-falva gazdái miképpen vegyék ki a részüket ebből a vetőmagakcióból?

Megállapította, hogy a község rendes 800 hold körüli búzavetéséhez mintegy 6 és fél vagon vetőmag kell. Becslése szerint van még a községben a tavalyi termésből két vagon körüli egészséges, vetőmagnak alkalmas buza.

Az ideai termésből 75 kiló hektólitersúlyu, ami szorultságból még megfelelhet vetőmagnak, nem több másfél vagonnál. Így a vetőmag-szükséglet, amit máshonnan kell beszerezni, három vagon. Az a kérdés, hogy ezt a szükségletet hogyan fedezzük? Honnan és milyen fajta búzát vegyünk?

A hallgatóságból felszólalt egy gazda.

— Azt hallottuk az imént, hogy ez az ideai mag is jól kicsirázik. Mért ne lehetne akkor ezt is elvetni?

— Ez a kérdés is sorra kerül majd — válaszolt az elnök és átadta a szót a barátoknak.

Ő azzal kezdte, hogy örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy amikor egy ilyen fontos kérdés megbeszélésére kerül a sor, nem csak a helybeli gazdaköri tagokat látja a hallgatók között, hanem megismert több szomszéd községbeli tagtársat és olyanokat is, akik még nem tagjai a gazdakörnek. És megjegyezte, hogy ezekre az új vendégekre való tekintettel olyan dolgokat is el kíván mondani, amit azok, akik eddig rendesen eljárógattak az összejövetelekre, már hallottak tőle.

Elmondta, hogy az ideai év tapasztalatai fokozottabb mértékben figyelmeztetnek a nemesített növényfajták használatának fontosságára és különösen arra, hogy nem elég egyszerűen olyan fajtát vásárolni, amiről az eladó azt állítja, hogy nemesített, hanem meg kell arról bizonyosodni, hogy csakugyan ilyen-e az ajánlott mag és ha ilyen, akkor a fajtája való-e a mi földeinkre? Mert azon a réven is kellemetlen meglepetések érhetik ám az embert, hogy nemesített magot használ, de olyat, amely nem jól tűri a helyi viszonyokat. Nagyobb igényű, mint amit mi ki tudunk elégíteni. Jobb vetésforgóbeli elhelyezést kíván, gondosabb talajmunkát, korábbi vetésidőt. Vagy megfordítva: a túl bőja talaj idő előtt megdönti és beteggé teszi a szerényebb igényű fajtát.

Hogy az állam a gazdákat lehetőleg megkímélje az ilyenfajta csalódásoktól és károktól, egy kísérleti intézményt tart fenn, amelyek legfontosabb feladata kideríteni, hogy melyik vidékre milyen növényfajták a legalkalmasabbak. A Magyarországtól elcsatolt részekben ezt a feladatot a cluji gazdasági akadémia növénynemesítő tanszéke mellett felállított növénynemesítő intézet teljesíti.

Van egy kísérleti telepe a clujin kívül Câmpia Turzii-n is és épp mostanában vettek át egy gazdaságot a Torontálmezei Cénadul-Mare községben, amelyiken eddig egy részvénytársaság (a Sămânța) növénynemesítő üzemet folytatott. Ezek az állomások iskolák, gazdasági kamarák és magános gazdák segítségével a nekik kiosztott vidékeken összehasonlító fajtakísérleteket végeztenek évről-évre, hogy több, egymástól eltérő évjáraton végig vezetve, kiderüljön, hogy melyik fajták termelhetők haszonnal az egyes kisebb körzetekben és melyek nem valók oda.

— Engem már régen érdekelt — folytatta a barátom — a növénynemesítés dolga és ezért 1927-ben, amikor az E. G. E. társaskirándulást rendezett a növénynemesítő gazdaságok meglátogatására, magam is résztvettem. Elmondom, hogy miket tapasztaltam azon a kiránduláson.

— Először is az odvosi buzanemesítő gazdaság esett az utunkba. Az is a mi Marosunk partján van, ahol a hegyek még nem fogták el mellőle. Alatta már az Aradhegyaljai borvidék következik. A gazdasági területe régen 300 hold körüli mezőgazdasági terület és 1500 hold erdő volt. Az agrárreform után 200 hold szántó és rét és nem egészen 1000 hold erdő maradt meg belőle. A tulajdonosa már a békevilágban kezdett a buzanemesítéssel foglalkozni, de még inkább csak kedvtelésből és a saját gazdasága számára. Csak az agrárreform után fektetett egyre több súlyt erre az üzempágra, mert az a meggyőződése, hogy a mostani viszonyok között a megmaradt nagyobb és közép gazdaságok legfontosabb feladata az, hogy a tenyészállatneveléssel és vetőmagter-

meléssel tegyék magukat hasznosakká a gazdaságsadalom zöme: a kisgazdák számára és hasznosítsák ilyenformán befektetéseiket és magasabb gazda-képzettségüket.

Megmutatta nekünk a tenyészkertet, amelyben új buzafajtáit kitenyésztette és egymás között és idegen fajtákkal is összehasonlította. A szaporító táblácskák kisebb-nagyobb négyszögeit, amelyeknek száma, ahogy az évek telnek, mindig kevesbedik, mert időközben többen kiselejtezésre kerülnek, mert valami okból nem elégitik ki a várakozást. A megmaradtak aztán tovább szaporodnak a gazdaság nagy tábláin és ezeknek a termésé fajtánként külön csépelve és kitisztítva, kerül eladásra vetőmagnak.

Megnéztük a laboratóriumot, amelyben a különböző vizsgálatok folynak. Akkor ez még csak szegényesen volt berendezve, éppen csak a legszükségesebb műszerekkel. Azóta állami támogatásban részesült a gazdaság és egy olyan tisztítógépen kívül, amilyent mi szeretnénk majd az új magtárba felállítani, mindenféle laboratóriumi műszereket, mérlegeket, kis tisztítógépeket, apró kísérleti malmoeskát és egyebeket kapott a földművelési minisztériumtól. A nemesített gazdaság különlegessége volt már akkor, hogy nagy súlyt fektetett a kitenyésztés alatt álló új buzafajtáinak a lisztminőségére. És ezt nemcsak a szemek színének és acélosságának megítélése, vagy a hektolitersúly alapján vizsgálta, hanem a lisztből gyurt lésztának erősségét is mérte egy külön arra készített műszerrel és a sikértartalmát is meghatározta. Mert arra gondolt, hogy vannak Romániának vidékei, ahonnan a külföldre szállítják a búzát és a külföld már akkor egyre kényesebb volt a búza minősége tekintetében.

Az odvosi gazdaságnak még több baja van az árvizekkel, mint nekünk. Bár nemrég olyan költséket emeltek, amelyek a földek nagy részét mentesítették a kisebb árvizek ellen, de ez az idei árvíz ott még magasabb volt, mint nálunk és a búzát mind elpusztította. Szerencsére a tenyészkert nem ment egészen tönkre és a tenyésztés alatt álló fajták nem pusztultak el. Tartalék mag is volt belőlük eléve. De vetőmagot a gazdaság nem tudna az idén eladni, ha nem állna összeköttetésben egy másik, szintén Aradmegyei gazdasággal (Purgly László sofronyai gazdasága), amelyet

az árvíz nem bánt és ahol ezért az odvosi nemesített búzákból az idén is áll rendelkezésre eladó vetőmag.

A következő napon az öcsesánádi (Cenad) Sămânța részvénytársaság nemesítő gazdaságát látogattuk meg. Az is a Mures mellett fekszik, de már az Alföldön, Timis-Torontal megye romániai részének északnyugati csücskén. A részvénytársaság az álmától bérelte egy kisajátított nagybirtok egy részét, mintegy ezerkétszáz holdat. Csupa elsőrendű fekete-televényföld, amely ott már magas és erős védőtöltéssel van biztosítva az árvíz ellen. Ott a szárazság a legveszedelmesebb kártevő és ezért főleg olyan gabonafajtákat kell kitenyésztetniök, amelyek koránérők és a nagy melegek beállta előtt már elérik kifejlődésüket. Ők nemcsak búzánemesítéssel foglalkoznak, hanem zabbal, őszi árpával, tengerivel és takarmányrépával is. A nemesítő üzembe már akkor nagy töke volt befektetve és azóta ők is kaptak állami segílyt a felszerelés további kiegészítésére.

Megismertük ott a nemesítő üzem vezetője, egy osztrák szakember, dr. Mader vezetése mellett a nagykiterjedésű fajtakísérleti parcellasorozatokat, a fajtagyűjteményt, amelyben sok idegenfajtájú búza is magára vonta az érdeklődésünket. A leglétfeltettebb fajtákat egy nagy dróthálóval bekerített és befedett tenyészkertben vetették el, hogy a madarak kár ne tegyenek bennük.

Bejártuk a szép nagy gabonatóblákat, amelyeken a búza, zab és árpa olyan szépen állott, mintha ollóval nyírták volna egyformára. A mi csösebb vidékünkön ritkán lehet ilyesmit látni.

Végül a laboratóriumot is megnéztük, amelyben különösen a répanemesítés felszerelése volt érdekes. Ők ott a szedéskor kiválogatott legszebb anyarépákat egyenként veszik elő, megmérik, megfurják, a kifurt darab cukortartalmát megvizsgálják és ezeknek a vizsgálatoknak alapján választják ki a legeslegjobbakat, amelyeket a további nemesítésre felhasználnak.

Egyszóval mind a két helyen meggyőződhattünk arról, hogy szakértelemmel vezetett nemesítő munka folyik, aminek nagy jövője van gazdasági életünk fellendítése körül.

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Csak annak higyjünk...

Mikszáth Kálmán tollára ki-vánkozik az alábbi jelenet, melyet egy hűséges olvasónk küldött be nekünk gazdatársaink elulására.

Egy hetivásár alkalmával, még a múlt év szeptemberében történt, hogy egy kisebb vidéki város vegyeskereskedésébe egy idősebb gazda benyitott és e szavakkal fordult a kereskedőhöz: „sokat olvastam uram a Magyar Népből, hogy a Porzol jobb, mint a kékkő, mert a buza nem lesz üszkös, ritka és a pácolás kényelmes. Adjon hát az úr 1 kg. valódi Porzolt, ami 5 mázsa vetőmaghoz elegendő.” Fordul egyet a kereskedő s felgyul háta megett a polcra, leeresz valamilyen csomagot és e szavak kíséretében nyújtja át az öreg gazdának: „Fogja öregem, itt a Porzol, amit kért” és avval mondott egy összeget és máris a másik gazdához fordult, aki kasszakövet kért.

Öreg gazdánk emelgeti, fordítja a skatulyát jobbról-balra, olvassa rajta a felirást és csóválja a fejét, majd nekidurálja magát és eképp szól a boltoshoz: „Már megkövetem a téns urat, de ez nem valódi Porzol, mert erre a skatulyára más egyéb van ráírkálva. Ha meg nem sértőnöm, ez bizony csak utánzat.”

Egyéb sem kellett a kereskedőnek. ráförmed az öreg gazdára imígyen: „Hogy mer maga kétkedni az én szavamban, ha én egyszer azt mondom, hogy ez Porzol. Ha más egyéb van ráírva azért csak Porzol az, csak újfajta Porzol, ami jobb mint a régi.”

Ugyilátszik a mi öreg gazdánk a nagy hangu, de annál hamisabb lelkű boltostól megijedhetett, mert esendesen a pénztárhoz ment és fizetett, magával vivén az újfajta Porzolt.

Szembtanunk, aki az öreg gazdának távoli ismerőse, esztendő múltával megkérdezte az öregtől, hogy milyen eredménye volt az újfajta Porzol-lal, mire a mi öreg gazdánk a következő tanulságos választ adta:

Figyeljen ide uram, az a porzóló szer, amit a nagyhangu salafinta boltosnál vettem értetlen hamisítvány volt, mert az avval pácolt buzának több mint a fele üszkös volt és azzal rosszabb eredményt értem el, mint a kékkővel. De amint a

boltból kijöttem egy másik üzletben egy kis tasak valódi Porzolt vettem és azzal 1 mázsa vetőmagot alaposan megpácoltam, azt külön földbe vetettem és a természetem olyan volt, hogy az egész falu csodájára járt. Ezért higyjén az ember mindig csak a saját édes szemének és ne a mások cifra beszédjének”, fejezte be elbeszélését öreg gazdatársunk.

Ehhez a tanulságos történethez mi csak azt fűzzük hozzá előfizetőink okulására, hogy a valódi Porzol doboza barna, címkeje sárgaszegélyű, lilásvörös, közepén sárga körön áthaladó buzakalásszal, melyen keresztül van írva „PORZOL” és alatta lentebb „Chinois”. A dobozon plomba van, melynek egyik oldalán Chinois felírás, másik oldalán pedig egy csillag látható. A 20 dekás tasak színe fehér, de a ráragasztott címke fentiekkel megegyező. Magának a Porzolnak a színe téglavörös. Mást tehát senki el ne fogadjon.

Vasúti kocsikat kap kölcsön
Románia.

Közöltük lapunkban, hogy a gabonaszállítás lebonyolítása rendkívül nehézséggel történik, mert Romániának nincs elegendő

dó vasuti kocsija. A román vasutak vezérigazgatósága Lengyelországtól négyszáz vasuti kocsit kért kölcsön. A vasuti kocsikat Moldovában fogják felhasználni.

Olcsul a buza!

A francia frank értékesítése következtében a buza külföldi szállítása megakadt. Ezért a legtöbb piacon a buza ára olcsult. Különösen a buzatermő vidékek piaci központján érzik az olcsulás nagyobb mértékben. A Banat-ban a buza mázsánként 20—30 lejjel olcsult. A Banat-ban a piaci árak a következők: Buza 400—405, ókukorica 300, csöves kukorica 140, morzsolt új kukorica 200, zab 260, takarmányárpa 260, sörárpa 290, moharmag 380, napraforgómag 380 lej mázsánként.

Lucernamag 2100, lóheremag 2800 lej mázsánként.

Kevesebb bor lesz, mint tavaly, volt.

A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint a bortermés mennyiségileg és minőségileg sokkal rosszabb lesz a tavalyi termésnél. Azzal számolnak, hogy az idén négy millió hektoliterrel fog kevesebb bor teremni, mint a tavalyi esztendőben.

**Mindig jobb volt haladni,
mint egy helyben maradni.
Halad az, ki porzolózik
s szép termést arat,
maradi a kékkővező,
kinél üszög s pénzkár marad.**

Minden utánzatot utasítsunk vissza, csak valódi PORZOL-t használjunk. Követeljük minden vas, fűszer s mezőgazdasági szaküzletben, hogy eredeti PORZOL-t adjanak.

Mulafutó

Beteg a kertem.

Hogy kapálgattam, öntözgettem én!
S hogy virult benne fű, virág, növény!
Gyönyörűség fogta el lelkemet,
hogyha elnéztem rózsás kertemet.

[És most mégis, mégis, beteg a kertem,
itt fekszik előttem árván, leverten...
Valaki minden este a korláton át
ellopja a bimbók illatát...
Valaminek átkos szelleme
mintha mindent körül lengene...
és hol két karom hüen kapálgatott,
most ő hint szét sötét halál-magot...
— Nézd, hogy nő, egyre nő a gyász,
(vigyázz őszi-rózsa, liliom vigyázz!!)
Nézd a szegfű is szirmokat temet...
— Mentsétek meg a kertemet!

Együtt mélázunk itt szőke kisleányommal,
együtt, kettesben: az ős és a hajnal...
S amint lehajlok egy holt-szirom után,
ijedten kérdi: — Mit csinálsz, Apukám?!

— Semmit, semmit! — hazudom halkán,
majd így folytatom magamban,
— hogy e szó súlya még ne bántsa őt —
Csak megsimogattam az elsuhant Időt...

... Remeg, sajog, háborog a lelkem,
Remeg, vérzik, hervadoz a kertem...
Valaki minden este belopja magát
és töri, lopja a bimbók illatát...
Valaminek átkos szelleme
mintha mindent körül lengene
és egy rejtett, ismeretlen résen
elhordja minden magvetésem...

Zörög a levél... a liliom temet...
Nincs, aki meggyógyítsa kertemet!

Máthé András.

Az asszonydolog.

Volt egyszer egy ember, az olyan bolondos forma, meg nagyon dologtalan volt. Nem szeretett kimenni a mezőre dolgozni és mindig pörölt a feleségével, hogy annak milyen jó dolga van.

— No, — mondja neki a felesége — ha már annyit lármáz kend, hát nem bánom, majd én megyek ki a mezőre, kend meg maradjon itthon az asszonydologra.

Jól van, elment az asszony, otthon maradt az ember asszonydologra. Veszi a tejfellt, betöltötte a köpülőbe. Köpül, köpül dalolgatva:

Jó sorom van, nagy úr vagyok,
De könnyű az asszonydolog!
Köpü-köpü-köpülök,
Szép csendesesen csücsülök.

Egyszer csak nagyon megszomjazott.

— Ejnye, iszom egy kis bort, — gondolja magában. — Attól lehet ám csak jól köpülni!

Azzal le a pincébe, fog egy korsót, kiüti az egyik hordó csapszegét és keresi a csapot, hogy majd beteszi. De egyszerre csak valami rőfögést hall a konyha felől.

— Jaj, feldönti a disznó a köpülőmet!

Azzal szaladt fel a konyhába, hát csak ugyan ott a disznó mind az öt malacával, a köpülő körül.

— Ejnye, adta disznója, csunya sok malaca, takarodtok innen! —

Azzal felkapott egy hasáb fát s úgy végigvágott rajtuk, hogy két malac mindjárt ott maradt.

Akkor látta, hogy a csapszeg még mindig ott van a kezében, hogy elfelejtette a hordót bedugni. Nosza, szaladt le a pincébe, de már későn volt, addigra a sok bor mind elfolyt. Mit tehetett a szegény ember, ment föl megint a konyhába köpülni. Köpül, köpül s közbe mondogatja:

Hej, mégis csak nagy úr vagyok.
De könnyű az asszonydolog!

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni

*Köpü-köpü-köpülök,
Szép csendesen csücsülök.*

Egyszerre eszébe jut, hogy meg kellene írni a kotlóstyukot is etetni. Megy fel a padra, ott volt a kotlóstyúk egy borító alatt. Felveszi a borítót, hogy majd szór oda neki egy kis árpaocsut, csakhogy a tyúk úgy megijedt tőle, azonmód elszaladt.

Megijedt a bolondos ember, hogy mi lesz most a sok tojásból, ki költi ki, ha egy-egy a tyúk elfutott? Busult, busult, de aztán megalálta, mit kell neki tenni.

— No, — mondja, — ha az a rossz kotlóstyúk elfutott, majd kiköltöm én a tojásokat.

Aztán ráült a fészekre. Amint ráült, egyszerre szétloccsant valamennyi tojás, csupa tojás lett az egész nadrágja. Elszomorodva ment le megint a konyhába, hogy majd több köpül. Megint mondogatta:

Hej, mégis csak nagy úr vagyok.

De könnyű az asszonydolog!

Köpü-köpü-köpülök,

Szép csendesen csücsülök.

Amint javában köpült, egyszerre csak eszébe jutott, hogy a tehenet is meg kellene etetni.

Otlhagyta a köpülőt, ment ki a konyhába. Csakhogy amint kimegy, látja ám, hogy szarik be a macska.

— Jaj, ez még feldönti a tejfölömet!

Azzal szaladt vissza, felkötötte a köpülőt hátára, úgy ment ki a kútra. Leereszti a köpülőt, hát, amint jól lehajol, hogy majd felgyűssön a vizet, egyszerre ami tejföl csak volt a köpülőben, mind kifolyott, be a kútba.

No, ennek már vége volt. Nagy szomorúan merte föl a vizet, megittatta a tehenet, majd megittatta, nézelődött, merre talál neki füves helyet. Utoljára meglátta, hogy a kút tetején van a legjobb füves hely.

Odavezette a tehenet, aztán mondta neki:

Menj csak fel, kis bocikám,

Füves helyre viszlek ám!

En vagyok most az asszonyod!

Sohse volt még ilyen dolgod.

— No, — mondta magában — most itt megelgelhet, míg főzöm az ebédet.

Ment be a konyhába, tüzet rakott, fölmelegítette a vaskazekat, teletöltötte vízzel, bur-

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri,
hogyan
kinozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY
oldal, hát, gerincz, szúrás
szaggatás és keresztcsont
fájdalom?
Mikor a csodás hatása

Spongillia

FÁJDALOMŰZŐ CSÚZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRÁDO LEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR
és postaköltség ODORHEIU

gonyalevest akart főzni. Amint javában hámozza a burgonyát, egyszerre eszébe jut:

— Jaj, Istenem, hát ha elszalad valamerre a tehenem, meg kellene nézni!

Ezer volt a szereneséje, hogy kiment, mert a tehené éppen lefelé készült a pince tetejéről.

Megállj csak, kis tehenem, — mondta magában az ember — majd segíték én a bajodon!

Azzal beszaladt, hozott ki egy hosszú, hosszú kötelet. Egyik végét a tehené nyakára kötötte, a másik végét meg leeresztette a kéményen át a konyhába s ott a derekára kötötte, azután megint hozzálátott a főzéshez.

Főzött, főzött, már forrott is a burgonya-leves, hanem amint javában főzött, egyszerre csak úgy érezte, hogy kirántották alóla a földet, aztán ment föl, jó magasra, föl, egész a kéménybe. Ott lógott se földön, se égen.

Mert hát mi történt? Mikor a tehené már lelegette a kis füvet a pince tetejéről, lekíváncsózott róla, hogy majd jobb helyet keres magának. Csakhogy alig lépett egyet, kettőt, kicsúszott a lába, lehömpölyödött a pincéről s amint hömpölyödött, azzal a kötéllal, amiről rá volt kötve, felrántotta az embert a kéménybe. Ott lógott a füstben, a szegény tehenet pedig fojtogatta a kötéllal, amint ráburkolódott a nyakára.

Az asszony kint a mezőn azalatt csak várta, mikor hozza már ki az ura az ebédet. Utoljára elunt a várakozást, elment haza.

Haza ér, arra megy a kút felé, hát látja a kút kaváján a sok tejfölt.

Jaj, Istenem — azt mondta — mi történt itten? Ki öntötte ide ezt a sok tejfölt? Jaj, bizonyosan az az én dologkerülő, mihaszna uram tettel

Szalad be a konyhába, hogy majd összeszidja az urát, hát amint belép, ott lát a földön két szép kis malacot megdögölve. Elfakadt az asszony sírva:

— Jaj, Istenem, mi történt itten? Ki ütötte agyon szép két kis malacomat? Jaj, bizonyosan az az én dologkerülő, mihaszna uram tette!

Nem szólt erre az ember egy kukkot se, csak lapított a kéményben. Szaladt fel az asszony a padlásra, hogy megnézzze a kotlóstyúkját, hát látja, hogy annak se hire, se hamva, a tojás, az meg mind össze van pocsékolva, törve.

Még jobban sírt az asszony, mikor ezt a pusztulást meglátta s egyre mondogatta:

— Jaj, Istenem, mi történt itten? Ki kergette el a kotlós tyúkomat, ki tette pocsékká sok szép tojásomat? Jaj, bizonyosan az az én dologkerülő, mihaszna uram tette.

Hallotta az ember a kéményben a nagy panaszkodást, de még most sem mert szólani. Utoljára eszébe jutott az asszonynak, hogy hiszen az urát se látja. Hová lett az ura? Talán csak el nem vezett? Kereste a szobában, konyhában s mikor sehol se találta, még jobban sírt. rítt és azt kiabálta:

— Jaj, most már nem bánám jó tejfölmét, két szép malacomat, kotlóstyúkoeskámat, sok tojásomat, csak az uram megvolna? Hallja

kend, apjuk! Hol van kend?

Egyszerre csak megszólal az ember a füstben:

— Itt lógok, anyjukom, a kéményben!

Megörült az asszony, hogy megvan az ura, de rémitően csodálkozott, hogyan került oda. Fölkiált hozzá:

— Mit csinál kend ott fenn a kéményben!

— Lógok, anyjukom, lógok. Csunya világ van itt a füstben, hamar hozz egy létrát hadd szabaduljak le innen.

Megy ki az asszony létráért, oda volt támasztva a pince oldalához. Hát, amint odaér a pince oldalához, majd a lábáról esett le, úgy megijedt. Ott volt a szép tehene fuldokolva, nyakában a kötéllel.

Fut vissza a konyhába a nagy kérésért, hogy lássa van-e élet a tehénben. Hozza a kést, elvágja a kötelet s amint elvágja, egyszerre csak elszabadult az ember a kötélről, aztán — zsupsz! — le a kéményből, bele egyenesen a vasfazékba, ahol javában forrott a burgonyaleveles és egészen összeégette magát. Csak úgy bögött kinjában.

Szalad be az asszony a nagy jajgatásra, hát ott az ura a vasfazékban. Nagy nehezen kihuzta s mikor künn volt, azt mondta az ember:

— Jaj, édes anyjukom, dehogy is kell nekem többet az asszonydolog.

Lett is aztán olyan iparkodós, dolgos ember belőle, hogy hét vármegyében se lehetett párját találni. Meg is becsülte a feleségét az asszonydologért és sokáig boldogan éltek.

Apróságok • Adomák

Milyen élvezeti szereket fogyasztottak az olimpiai versenyzők?

Ismeretes, hogy a szeszes italok és más élvezeti szerek hátrányosan befolyásolják a versenyzők erő kifejtését. Az olimpiai versenyeken a versenyzők nem fogyasztottak egyáltalában szeszes italokat. Uditó italuk különböző gyümölcsök mustjából került ki. Különösen alma, szőlő, veresszőlő le-

vet fogyasztottak sokat. A „folyékony gyümölcs” mellett sok édességet, különösen csokoládét ettek az olimpiai versenyzők. Nagy szerep jutott az olimpiai versenyzők táplálásában a tejnek,

Repülő kerékpárt talált fel egy debreceni műszerész.

Lakatos György, debreceni műszerész különös szerkezetű repülő biciklit talált fel. A repülő biciklit lábbal kell hajítani, mint a rendes biciklit. Az utas sűrítő sipokkal levegőt

hajt a repülő bicikli szárnyai alá. Lakatos György 3—4 méter magasságban többszáz méter hosszú útvonalakat repül be.

Mire jó az ajakpirosító?

Észak-Amerika egyik városában, Lancasterben tapasztalták az illatszerekkereskedők, hogy a környékbeli gazdák nagyon sok ajakpirosítót vásárolnak. A kereskedők nem tudták elképzelni, hogy a gazdák mire használják fel az ajakpirosító festéket! Utána jártak a dolognak és a

következő derült ki. A gazdák a városiakkal a vásárra vitt baromfiak taraját és szakállát festették meg, hogy szebben mutassanak. A gazdák állítása szerint a festett baromfiakat a közönség szívesebben vásárolja és jobban fizeti.

Jól megfelelt.

A tanfelügyelő megkérdezi egyik elemi iskolai tanulótól:

— Mondd, fiam, milyen nagy emberek születtek ebben a városban?

— Ebben a városban egyáltalában nem születtek nagy emberek — feleli a gyermek —, mert itt csupa kis gyermekek születnek.

nék el, másodsorra biztosan ki megy. Más módon is szokták a tintapecséteket tisztítani. Ismeretes virág a begónia. Ennek husos levélszárával addig kell dörzsölni a pecsétet, amíg jól át nedvesedik. Ezután a pecsétet meleg szappanos vízzel kell átmosni. A tintafolt eltűnik, mert a begónia nedvében olyan anyag van, amelyik a tintafestéket felbontja.

F. V. ev. lelk. 1935. október 26-iki számunkban Bene András ref. tanító előfizetők rövid cikket írt Gazdasági rovatunkban, hogy a sertésvész ellen jó sikerrel alkalmazza a *petroleumot*. Az állatok eleségéhez darabonként és naponként egy evőkanál petroleumot tesz. Bene András közli cikkében, hogy ilyen módon mindég meg tudta menteni hizóit a pusztulástól. Most pedig rátérünk az Ön panaszára. Panaszolja, hogy használta a szert és sertései mégis elpusztultak. Elsősorban felhívjuk figyelmét,

szíveskedjék elolvasni a lapunkban közölt cikk végét. Abban csak kipróbálásra ajánljuk a szert és nem mint teljesen biztos orvosságot említjük. Ezenkívül úgy látjuk leveléből, hogy az Ön állományában nem sertésvész, hanem sertésorbáné betegség pusztított. Nem tudjuk azonban ezt biztosan leveléből megállapítani. Abban feltétlenül igazat adunk Önnek, hogy a mai viszonyok között az oltások nagyon sokba kerülnek. Teljesen egyetértünk abban is, hogy jó volna államilag rendezni az oltások kérdését. Erről különben már sokszor írtunk lapunkban és sokszor foglalkoztak ezzel a kérdéssel gazdasági szakfolyóiratok is. Sajnos, nem tőlünk függenek ezek a kérdések. A levelében közölt kérésre alkalmasan visszatérünk és szakértő állatorvos által ismertetni fogjuk a sertésbetegségeit és a betegségek ellen alkalmazandó védekezési eljárásokat.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akiknek mely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. — Tekintettel arra, hogy a tanácsadói díjnak a tanácsadási díjunk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácsadó levélhez mellékeljenek 20 lej (orvosi tanácsokért 30 lej), amelyből a tanácsadás költségeit mi nem vonhatjuk. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még küldendő a portódíj is. — Azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

4. A tintapecséteket a következő módon tisztíthatja ki a foltos helyet azonnal be savanyu tejbe. A tejbe keverjen kevés citromlevet és megmossa. Nehány óra múlva jó szappannal mossa ki a foltot, majd a tintapecsét eltűnik. Ha a tisztításra a pecsét nem tűn-

Mint minden esztendőben,

úgy ez évben is, november elejére jelenik meg bő tartalommal a közkezdveltségnek örvendő, magyar nyelvű

Special zsebnapiár

melynek tartalma az érvényben lévő törvényeknek megfelelően van összeállítva, szem előtt tartva a legújabb rendelkezések által előállított módosításokat.

Tartalom:

A szokásos naptári részekén kívül a következő: Fővárosi rövid utmutató — Postatarifák. — Posta, csekk. Bélyegilletékek. — Repülőbélyeg (aviatikai) illetékek. Rádió (engedély megszerzés, tanácsadó). — Társadalombiztosító. — Kivonat a munkatörvényből. — Egyenes adóügyi utmutató. Erkölcsi bizonyítvány. — Utlevél. — Fegyvertartási, fegyver viselési és vadászati engedély megszerzésének módzata. — Vadászati tilalmi időszakok táblázata. — Halászatról általában. A romániai fürdő- és üdülőhelyek rövid ismertetője, gyógyjavallatok stb. — Automobilizmus (autóvezető engedély megszerzése, közlekedési szabályok). — Kamatkiszámítás és költségtáblázat. — Pénzrendszerek. —

Házi tanácsadók. — Házi patika és kozmetika. — Az ibolyántuli sugarakról. — Első segélynyújtás. — Mérték-táblázat. — Világóra. — A világ független államai és azok uralkodói. — A világ legnagyobb városainak fejlődése. — A világ leghosszabb alagútja. — Fontosabb hadiflották 1934—35-ben. — Nehány ország kereskedelmi hajóállománya. — Rendkívül gazdag sport rovat, stb., stb. Terjedelme kb. 200 oldal. Különblokkal.

Ara izléses vászonkötésben 40 L. Kapható minden könyvkereskedésben. Akik a „Magyar Nép” útján rendelik meg, 15 leu engedményben részesülnek, tehát 25 leu-ért kapják, a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizelőikért.

S. I. Sovata, Zs. J. Biefalau, ifj. S. F. Locodeni, S. L. Zetea, R. M. Satul Cioc, B. F. Hotesti, M. L. Chibed.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Az ős-folyamán úgy a gazdáknak, mint a többi előfizelőinknek inkább van pénzbevételük, mint nyáron, ezért ismét kiküldtük megbizottainkat különböző vidékekre, hogy a hátralékos díjakat beszedjék. Jelenleg a következő megyékben levő előfizetőinket keresik fel kiküldöttjeink: Ciuc, Treiscaune, Murás és Sălaj. Azért jelezzük előre jövetelüket, hogy a hátralékosok addig igyekezzenek a pénzt összeszedni s ha megbizottunk felkeresi őket, a díjat szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki. A többi megyékben levő hátralékosokat is felkeresik később s erről szintén értesítjük lapunkban olvasóinkat.

A hátralékosokat egyébként fokozatosan felszólítjuk a lap-példányukhoz mellékelt postulatványon s akiket így felszólítottunk, az utalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett hátralékokat.

Badea Ioan B. Tudomásunk szerint a „Magyar Nép”-hez hasonló, román nyelvű, nép ujság nincs. Kísérje figyelemmel cikkeinket és amelyek érdeklik barátai útján magyaráztassa meg. Sajnos nem tudjuk cikkeinket

románra fordítva címere eljuttatni, mert nagyon költséges volna. Örvendünk, hogy annyira megszerette a „Magyar Nép”-et.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sz. S. Padureni 250 (ebből 150 L. előfiz., 80 L. könyvért és 20 L. tanácsért), J. S. Sighet 150 (r. 1936. dec. 31-ig), L. F. Manau 150, id. U. Zs. Micula 150, K. P. Chechia 170, T. J. Izgar 150, P. S. Faget 155, S. G. Comlod 155, T. S. Oena Sibiului 155, Cs. I. Micula 305, D. B. Sighet 155, L. P. Misca 155, K. I. Crasna 155, D. P. Galaspetri 155, K. S. Misca 155, V. S. Odorhoiu 7315, Dej-ről J. M. 150, S. M. 150, és K. J. 150, Tiream-ról K. M. 150 és H. J. 150, özv. B. J.-né Oeland 150, G. J. Lunca Bradului 155, H. M. Tipar 155, H. A. Dorobanti 155, N. A. Bran 155, Curtiuseeni-ről K. E. 150 és K. G. 150, Cs. M. Mihaileni 155, V. J. Sanerain 155, G. J. Arad 150, Sz. L. Pancota 800, J. M. Baci 1780, Sz. J. Urvind 155, id. Gy. A. Chileni 155, N. J. Baia Sprie 150, K. A. P.-né Apa 305, K. J. Dopea 138, B. J. Cusmed 150 lej.

A szerkesztésről felel:

GYALLAY DOMOKOS

Denevérszárny a legújabb divat. Az ideoi télen a rövid prémkabátokon denevérszárnyakra emlékeztető ujjpótlókat hordanak majd a nők. A divat minden változásáról beszámol a Párisi Divat új száma, amely pompás tartalommal jelent meg és közel száz remek ruha és kézimunka eredeti rajzát közli. Cikkei, üzenetei és nélkülözhetetlen tanács-csal szolgálnak a háziasszonyok és leányoknak egyaránt.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészeinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. Baumgarten Géza, Târgu-Mureș, Str. Calarasilor No. 19.

Izákosok családjai! Segítséget és forduljon ingyen és bizalmasan felvilágosításért a Dr. Odor „Mária” gyógyszerárhoz Carani, jud. Timiș-Torontal.

Egyszerű, jól főzni tudó magyar asszonyt 15—16 éves lányával keresek vidékre szerény igényekkel. Horváth Jánosné, Satu-Mare, Str. Mihai Viteazul No. 41.

Új boroshordók eladásra rakláron, ötszázról ezer liternyi nagyságúak. Dr. Kelety Bélánál Medias.

Konyha és díszkertészethez érte szerény igényű kertész kerestetik, ref. családos. Pályázatok küldendő: Gr. Degenfeld Miksa Arduzat, jud. Sătmar.

Mezőségi talajban és éghajlatban nevelt 3 éves oltványok beszerezhetők Benczédi Márton faiskolájában, Suatu, p. u. Mociu, jud. Cluj.

Okleveles gazda fizetés nélkül, csak a teljes ellátásért elhelyezkedést keres. Leveleket „Megbízható gazda” jellegre a kiadós kérünk.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

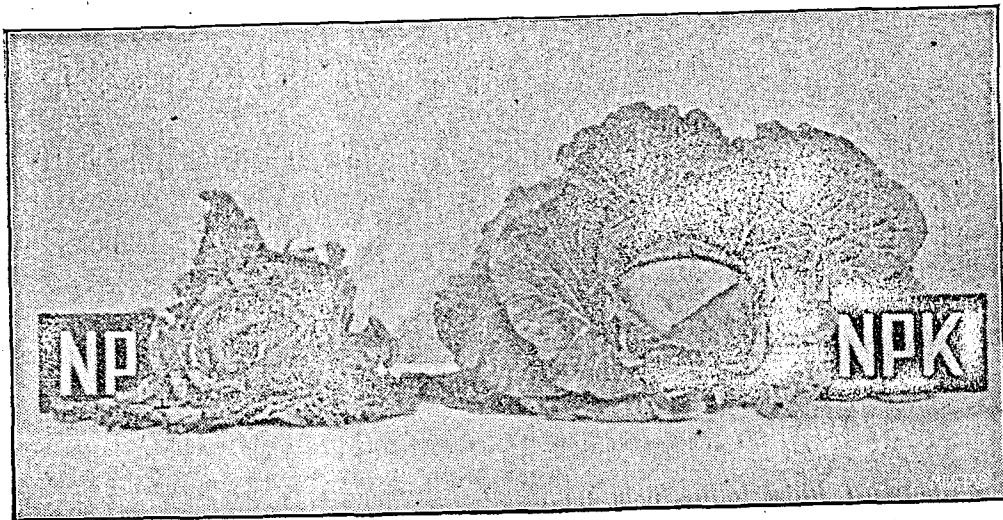
GAZDATUDOMÁNY

tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalja magában a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzék tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

című könyve előfizetőink számára 65 lej és 15 lej portó, összesen 80 lej. A könyv bolti ára egyébként 90 lej. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára

Tanuld meg!

Különbség a káposztafajok között.

Szemléltető képen mutatjuk be, hogy a káposzta helyes trágyázása mennyire hasznos. A fontosabb növényi tápanyagok a nitrogén, a foszfor és a kálium. A mellékelt képen a nitrogén N, a foszfor P, a kálium K betűvel vannak jelölve. A kísérletet úgy végezték, hogy teljesen egyforma viszonyok között, tehát ugyanazon a talajon termeltek káposztát. A káposzta egyik részét bőségesen megtrágyázták mind a hátrahagyott műtrágyával, másik részét pedig csak nitrogén és foszfor trággyával trággyázták meg. Látni a képen, hogy a káposztafej, amelyik kálium nélkül fejlődött, nagyon gyenge, a levelek össze vannak pödrödve és meg van száradva. A káliumot tartalmazó trággya félelvel megtrágyázott káposztafej gyönyörűen fejlődött, erős, egészséges állattal eltartásra alkalmas.

Megjegyezzük, hogy a káposzta azok közé a növények közé tartozik, amelyek a talajból nagyon sok káliumot használnak fel. Kálium tartalmu trággyát nagyon könnyen lehet gyűjteni minden háznál, mert a fahamuban sok kálium van. Ezért a fahamut gondosan össze kell gyűjteni, el kell raktározni és tavasszal a káposzta ültetésnél a konyhakertben fel kell használni. — Még annyit közlünk, hogy csak az agyagtalajokban kapnak növényeink elegendő káliumot. A könnyű, homokos talajokon rendszeren kálium hiány miatt szenvednek növényeink. Így értjük meg, hogy a káposzta, amelyet rendszeren homokos ártereken, réteken termelnek, nagyon gyakran gyenge termést hoz, mert a talajban nincs elegendő kálium.

Szedjük ki a hagymát!

A hagyma felszedését, amint érett, szárazan eszközöljük. Ha ugyanis tulsoká marad a hagyma a földön és esős idő áll be, hajszálak indulhatnak és ily állapotban rosszul telel. A felszedett hagymát szellős helyen szárítsuk meg és megválogatás után az ép, egészségeseket fűzzük fel, vagy vékonyan teregetve rakjuk ki. Nedves pincében megrothad, hideg helyen elfagy, ezért a padlásán télen le kell szedni. A dughagymát kisebb zacskóban, papírral, vagy elteregetve raktározzuk. A hagymát gyakran nézzük át, mert ha romlásnak indul, úgy az egész mennyiség gyorsan elpusztul. A tulkövért, erősen trággyázott talajból származó és sokat öntözött hagyma a legkevesebb idő alatt áll el. A magtermesztésre szánt hagymákat

átválogatás után igen gondosan és külön raktározzuk, tavasszal pedig minél korábban

Kettévágott hagyma.

- Rügyek, ezekből fejlődik tavasszal a zöldhagyma, vagy a virág, tehát vigyázzunk, hogy sértetlenek maradjanak.
- Tőkocsán.
- Hagymalevél, a hagyma használható része.
- Hagymaszár.

ban ültessük ki jó erőben levő kerti ágyásba. A mag szárait szükség esetén kössük karóhoz, a megérett bugákat száraztól vágjuk le és száraz, szellős helyen utóérleljük, majd kitisztítva zacskóban tartjuk.

Reggel szürke, az est setét,
Érzed az ős lehelletét.
Olvassad a Magyar Népet,
S nem érzed a setétséget.

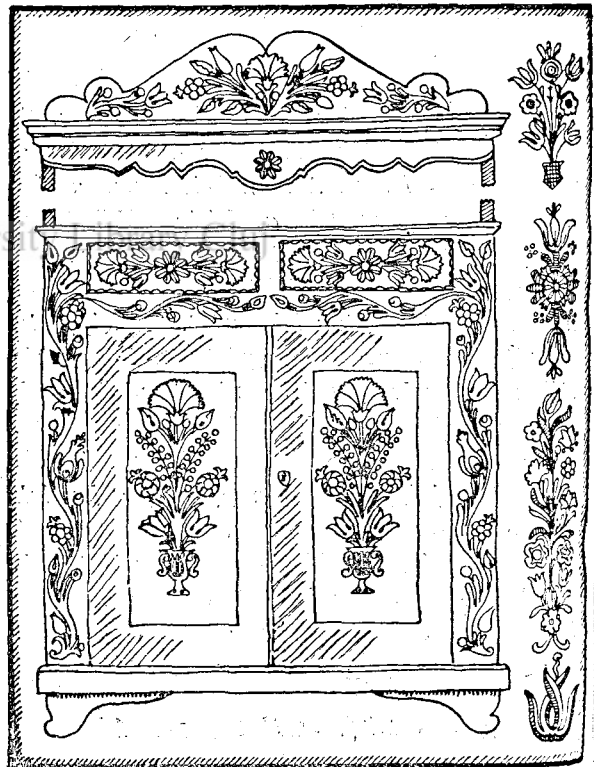
Betegségeket terjeszt a kutya!

Egy bécsi diák azt tapasztalta, hogy napról-napra rosszabbul lát. Állapota folyton súlyosbodott és a látási zavarok mellé más bajok is társultak. Végül a diák nagy szenvedések után meghalt. Boncolás alkalmával megállapították, hogy a kutya bélférének egyik fejlődési alakja agydaganatot okozott a diáknál, s ez okozta szörnyű betegségét és halálát. Az eset figyelmeztető, hogy a kutyával óvatosan bánjunk, vigyázzunk nagyon a gyermekekre, hogy a kutyával való játszás közben ne fertőzzék meg magukat. A régi magyar közmondás azt tartja: „Aki kutyával bánik, bot legyen a kezében“. Helyesebb ezt mondani: „Aki kutyával bánik, legyen óvatos, vigyázzon a tisztaságra és mosakodjék meg!“

- Isten hozott kedves Mórckám. Meddig maradsz nálunk?
- Ameddig szivesen láttok.
- Hogyan? Olyan rövid időre jöttél?

A magyar díszítés alapformái.

Egy székelly tálalnak az alsó részét és koronázó díszítését mutatjuk be olvasóinknak és néhány díszítést festett butorokról. Érdekes megfigyelnünk, mennyi izléssel és művészettel tölti ki a díszítés a rendelkezésére álló területet, az üresen hagyott részek szépen határolják és teszik még hatásosabbá a díszített részt. A jobb példalon levő díszítések ujszerű összetételükkel érdemelnek említést.